

TARCZA ANTYKRYZYSOWA **3.0.**

OMÓWIENIE OBOWIĄZUJĄCEJ USTAWY

Wrocław, dnia 18 maja 2020 r.

COVID-19 i tarcza antykryzysowa **3.0.**

Regularnie informujemy Państwa o kolejnych projektach rządowych określanych mianem tarcz antykryzysowych. W dniu 31 marca br. została uchwalona i jeszcze tego samego dnia weszła w życie **tarcza antykryzysowa 1.0.** W dniu 18 kwietnia 2020 r. weszła w życie zaczęła **tarcza antykryzysowa 2.0.** Natomiast już w dniach 28-29 kwietnia 2020 r. opublikowano projekty kolejnych ustaw, w tym ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. **Druga z ustaw została ostatecznie przyjęta przez Sejm w dniu 14 maja 2020 r. i przekazana do podpisu Prezydentowi RP. Ustawa weszła w życie w dniu 16 maja 2020 r. Prace rządu nad ustawą o dopłatach wciąż trwają i na obecną chwilę nie wiadomo, czy ustawa zostanie przyjęta.**

Poniżej znajdą Państwo podsumowanie obowiązujących już rozwiązań prawnych, wprowadzonych mocą tarcz antykryzysowych 1.0. i 2.0., z podziałem na konkretne, istotne dla Państwa zagadnienia. Rozwiązania te oznaczyliśmy kolorem czarnym. **Natomiast zmiany i uzupełnienia, wprowadzone mocą ustawy z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, zwanej **tarczą antykryzysową 3.0.**, zaznaczyliśmy na czerwono.**

Zespół SDZLEGAL Schindhelm

SPIS TREŚCI

DOFINANSOWANIE PRZEDSIĘBIORCÓW	3
DOFINANSOWANIE WYNAGRODZEŃ	4
ŚWIADCZENIE POSTOJOWE.....	7
POŻYCZKI DLA MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW	8
WSPARCIE PRZEWIDYWANE W TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ 2.0.....	8
SKŁADKI I ŚWIADCZENIA Z ZUS.....	9
PODATEK PIT.....	11
PODATEK CIT	12
PODATEK VAT.....	13
CENY TRANSFEROWE	13
INNE PODATKI I OPŁATY	13
INNE KWESTIE PODATKOWE	14
PRAWO PRACY	15
LEGALIZACJA POBYTU CUDZOZIEMCÓW.....	17
BHP	18
PRZEDŁUŻENIE NIEKTÓRYCH UPRAWNIĘŃ.....	19
UMOWY KREDYTOWE.....	19
ZAMÓWIENIA PUBLICZNE.....	21
GOSPODAROWANIE ODPADAMI.....	22
PRAWO ENERGETYCZNE	24
BRANŻA TURYSTYCZNA.....	25
UMOWY NAJMU	26
BRANŻA HANDLOWA.....	26
DZIAŁANIE SPÓŁEK	27
FUNDUSZE INWESTYCYJNE I NADZÓR NAD RYNKIEM FINANSOWYM.....	28
PRAWO BUDOWLANE	29
PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ	30
WSPARCIE TWÓRCÓW I ARTYSTÓW	30
SPRAWY ADMINISTRACYJNE I SĄDOWOADMINISTRACYJNE	30
SPRAWY CYWILNE, KARNE I DOT. ZAMÓWIĘŃ PUBLICZNYCH.....	32
SPRAWY UPADŁOŚCIOWE I RESTRUKTURYZACYJNE	33
PRZESYŁKA HYBRYDOWA	33

→ DOFINANSOWANIE PRZEDSIĘBIORCÓW

Przewiduje się przyznanie **dofinansowania** części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorcy będącemu osobą fizyczną, **niezatrudniającemu pracowników**. Dofinansowanie możliwe jest w przypadku **spadku obrotów przedsiębiorcy o co najmniej 30%**.

Przez **spadek obrotów** rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług (ilościowo lub wartościowo), obliczone jako **stosunek łącznych obrotów przedsiębiorcy za dowolne 2 kolejne miesiące**, przypadające po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o dofinansowanie **w porównaniu do łącznych obrotów przedsiębiorcy z analogicznych 2 kolejnych miesięcy w 2019 r.** Za miesiąc uważa się także 30 dni kalendarzowych następujących kolejno po sobie, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, to jest w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Dofinansowanie przyznaje starosta na podstawie zawartej z przedsiębiorcą umowy, **maksymalnie na 3 miesiące**, przypadające od miesiąca złożenia wniosku o dofinansowanie. Dofinansowanie wynosi:

- w przypadku spadku obrotów o co najmniej 30% – 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie;
- w przypadku spadku obrotów o co najmniej 50% – 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie;
- w przypadku spadku obrotów o co najmniej 80% – 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie.

Dofinansowanie jest wypłacane w okresach miesięcznych. W okresie, na który zostało przyznane dofinansowanie, przedsiębiorca jest zobowiązany do prowadzenia działalności gospodarczej. W przypadku nieprowadzenia działalności gospodarczej przez ten okres przedsiębiorca jest obowiązany do zwrotu otrzymanego dofinansowania bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieprowadzenia działalności gospodarczej, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty. Rada Ministrów może przedłużyć maksymalny okres dofinansowania w drodze rozporządzenia.

Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Zalecamy regularne sprawdzanie strony internetowej właściwego PUP.

Do dofinansowania udzielonego do dnia wejścia w życie tarczy antykryzysowej 2.0. zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu nadanym tą właśnie ustawą.

W związku z przestojem działalności zakładu na skutek przeciwdziałania COVID-19 nie ulega obniżeniu dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) kosztów działania zakładów aktywności zawodowej.

→ DOFINANSOWANIE WYNAGRODZEŃ

DOFINANSOWANIE ZE ŚRODKÓW FUNDUSZU GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Przedsiębiorcy, którzy zanotowali spadek obrotów, mogą otrzymać **dofinansowanie wynagrodzeń pracowników** ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Spadek obrotów powinien wynosić:

- **nie mniej niż 15%**, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych **roku poprzedniego**; lub
- **nie mniej niż 25%**, obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego miesiąca kalendarzowego, przypadającego po dniu 31 grudnia 2019 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w porównaniu do obrotów z **miesiąca poprzedniego**.

Za miesiąc uważa się także 30 dni kalendarzowych następujących kolejno po sobie, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Pracodawca może uzyskać dofinansowanie do wysokości:

- **50% minimalnego wynagrodzenia za pracę** – w przypadku wprowadzenia przestoju ekonomicznego, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy;
- **do wysokości połowy wynagrodzenia przysługującego za pracę w obniżonym wymiarze czasu pracy, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału** – w przypadku obniżenia wymiaru czasu pracy, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Dofinansowanie nie przysługuje w odniesieniu do wynagrodzeń osób, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, było wyższe niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Maksymalny okres pobierania świadczeń wynosi 3 miesiące.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. rozszerzono katalog podmiotów, które mogą starać się o omawiany rodzaj wsparcia. Podmiotami uprawnionymi są również organizacje pozarządowe i organizacje pożytku publicznego, a także państwowe osoby prawne. **Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. usunięto państwowe osoby prawne z kręgu podmiotów uprawnionych.**

Obowiązują także zmiany odnośnie do zasad dotyczących obniżenia wymiaru czasu pracy pracowników. Zmiana dotyczy przyznania pracodawcom uprawnienia do obniżenia wymiaru czasu pracy maksymalnie o 20%, a nie jak dotychczas – wyłącznie równo o 20%. Wynagrodzenie pracownika nadal nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Dofinansowanie będzie wypłacane przez łączny okres 3 miesięcy, licząc od miesiąca złożenia wniosku, a nie jak dotychczas – dopiero od dnia złożenia wniosku.

Wprowadzono również istotną zmianę w zakresie dopuszczalności wypowiedzenia pracownikowi umowy o pracę po okresie otrzymywania dofinansowania. Pracodawca jest uprawniony do wypowiedzenia umowy o pracę pracownikowi po okresie pobierania świadczeń. Dotychczas, po ustaniu finansowania, pracodawca nie mógł wypowiedzieć umowy o pracę przez okres odpowiadający okresowi finansowania. Zgodnie z nową regulacją pracodawca jest zobowiązany do niewypowiadania umowy o pracę pracownikowi tylko w okresie pobierania dofinansowania do wynagrodzenia należnego temu pracownikowi.

DOFINANSOWANIE NA PODSTAWIE UMOWY ZE STAROSTĄ

Dalsze dofinansowanie, nie tylko odnoszące się do wynagrodzeń osób zatrudnionych na umowę o pracę, ale również zatrudnionych na podstawie umowy o pracę nakładczą lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, może przyznać starosta na podstawie umowy z przedsiębiorcą. Dofinansowanie dotyczy części kosztów wynagrodzeń oraz należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne. Przedsiębiorca nie może przy tym otrzymać dofinansowania w części, w której te same koszty zostały albo zostaną sfinansowane z innych środków publicznych. O dofinansowanie mogą starać się mikroprzedsiębiorcy, mali oraz średni przedsiębiorcy.

Warunkiem uzyskania dofinansowania jest wykazanie przez przedsiębiorcę **spadku obrotów gospodarczych**. Pod tym pojęciem rozumie się zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego. Za miesiąc uważa się także 30 kolejno po sobie następujących dni kalendarzowych, w przypadku gdy dwumiesięczny okres porównawczy rozpoczyna się w trakcie miesiąca kalendarzowego, tj. w dniu innym niż pierwszy dzień danego miesiąca kalendarzowego.

Dofinansowanie obejmuje zawsze odpowiednią sumę

1. w przypadku spadku obrotów o **co najmniej 30%** – maksymalnie **50% sumy wynagrodzeń** poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika;

2. w przypadku spadku obrotów o **co najmniej 50%** – maksymalnie **70% sumy wynagrodzeń** poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika;
3. w przypadku spadku obrotów o **co najmniej 80%** – maksymalnie **90% sumy wynagrodzeń** poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika.

Dofinansowanie może być przyznane od dnia złożenia wniosku, na okres nie dłuższy niż 3 miesiące. Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. dokonano zmiany w ten sposób, że dofinansowanie jest należne za cały miesiąc, w którym wniosek zostanie złożony, a nie dopiero począwszy od dnia złożenia wniosku.

Wypłata dofinansowania następuje w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o zatrudnianiu w danym miesiącu pracowników objętych umową ze starostą oraz kosztach wynagrodzeń każdego z tych pracowników i należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane.

Wypłata dofinansowania następuje w okresach miesięcznych, po złożeniu przez przedsiębiorcę oświadczenia o zatrudnianiu w danym miesiącu pracowników objętych umową ze starostą oraz kosztach wynagrodzeń każdego z tych pracowników i należnych od tych wynagrodzeń składek na ubezpieczenia społeczne, według stanu na ostatni dzień miesiąca, za który dofinansowanie jest wypłacane.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. wprowadzono regulację, zgodnie z którą przedsiębiorca jest obowiązany do utrzymania w zatrudnieniu pracowników objętych umową wyłącznie przez okres, na który zostało przyznane dofinansowanie. Zrezygnowano zatem z pierwotnie wprowadzonego wymogu utrzymania w zatrudnieniu pracowników po zakończeniu pobierania dofinansowania. W przypadku niedotrzymania tego warunku przedsiębiorca będzie musiał zwrócić dofinansowanie bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracownika, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Wniosek o dofinansowanie przedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na swoją siedzibę lub miejsce wykonywania pracy przez pracowników w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Rekomendujemy sprawdzanie na bieżąco stron właściwego PUP.

Tarczą antykryzysową 3.0 wprowadzono możliwość skorzystania z dofinansowania do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, w odniesieniu do których pracodawca korzysta z dofinansowania do wynagrodzenia na podstawie przepisów ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Dofinansowanie ma przysługiwać w części niepodlegającej dofinansowaniu na podstawie tych przepisów. Ze wsparcia mają korzystać pracodawcy będący mikroprzedsiębiorcami, małymi oraz średnimi przedsiębiorcami.

→ ŚWIADCZENIE POSTOJOWE

Prowadzącym działalność gospodarczą oraz wykonującym umowy cywilnoprawne przysługuje świadczenie postojowe, jeżeli nie podlegają oni ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu. Świadczenie przysługuje również cudzoziemcom legalnie przebywającym na terytorium Polski. Świadczenie postojowe przysługuje, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do przestoju w prowadzeniu działalności, odpowiednio przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą albo przez zleceniodawcę lub zamawiającego, z którymi została zawarta umowa cywilnoprawna.

Osobie prowadzącej działalność gospodarczą świadczenie postojowe przysługuje, jeżeli rozpoczęła prowadzenie tej działalności przed dniem ~~1 lutego 2020 r.~~ **1 kwietnia 2020 r.** i:

- **nie zawiesiła prowadzenia działalności** oraz **przychód** z prowadzenia tej działalności uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był **o co najmniej 15% niższy** od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc;
- **zawiesiła prowadzenie działalności po dniu 31 stycznia 2020 r.**

Osobie wykonującej umowę cywilnoprawną świadczenie postojowe przysługuje jeżeli:

- umowa cywilnoprawna została zawarta przed dniem 1 kwietnia 2020 r.;
- przychód z umowy cywilnoprawnej uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Świadczenie to wypłata 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę. Na mocy tarczy anty kryzysowej 2.0. wprowadzono - w miejsce wypłaty jednorazowej - wypłatę trzykrotną. Warunkiem przyznania kolejnych świadczeń jest złożenie oświadczenia, że sytuacja materialna wykazana we wniosku nie uległa poprawie. Wypłata będzie możliwa nie wcześniej niż w miesiącu następującym po miesiącu wypłaty świadczenia postojowego. W przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą, do której mają zastosowanie przepisy dotyczące zryczałtowanego podatku dochodowego w formie karty podatkowej i która korzystała ze zwolnienia sprzedaży od podatku od towarów i usług, świadczenie wynosi 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę.

W przypadku gdy suma przychodów z umów cywilnoprawnych, uzyskana w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, wynosi mniej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w 2020 r., świadczenie postojowe przysługuje w wysokości sumy wynagrodzeń z tytułu wykonywania tych umów cywilnoprawnych. Wnioski o świadczenie postojowe mogą zostać złożone składane do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych najpóźniej w terminie 3 miesięcy od miesiąca, w którym został zniesiony ogłoszony stan epidemii. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia przyznać ponowną wypłatę świadczenia postojowego dla osób, które otrzymały już to świadczenie.

Ze świadczenia postojowego nie dokonuje się potrąceń i egzekucji.

➔ POŻYCZKI DLA MIKROPRZEDSIĘBIORCÓW

Starosta może udzielić **jednorazowej pożyczki w kwocie do 5 tys. zł** na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej **mikroprzedsiębiorcy**, prowadzącemu działalność gospodarczą przed dniem ~~1 marca 2020 r.~~ **1 kwietnia 2020 r.** Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,05 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez NBP (aktualnie stopa redyskonta wynosi 1,05). Okres spłaty nie może przekraczać 12 miesięcy, z karencją w spłacie kapitału wraz z odsetkami przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki.

Wniosek o pożyczkę mikroprzedsiębiorca składa do powiatowego urzędu pracy, właściwego ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej, po ogłoszeniu naboru przez dyrektora powiatowego urzędu pracy. Zalecamy regularne sprawdzanie strony PUP. We wniosku o pożyczkę mikroprzedsiębiorca oświadcza, jaki był stan zatrudnienia w jego przedsiębiorstwie na dzień 29 lutego 2020 r. w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. dokonano zmiany odnośnie do warunków **umorzenia pożyczki**. Pożyczka zostanie umorzona pod warunkiem, że przedsiębiorca w okresie 3 miesięcy od dnia jej udzielenia będzie prowadził działalność gospodarczą. Zrezygnowano zatem z wymogu utrzymania zatrudnienia, a w związku z tym także wskazania stanu zatrudnienia we wniosku.

Do pożyczek udzielonych przed dniem wejścia w życie tarczy antykryzysowej 2.0. zastosowanie znajdują przepisy w brzmieniu nadanym tą właśnie ustawą.

➔ WSPARCIE PRZEWIDYWANE W TARCZY ANTYKRYZYSOWEJ 2.0.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0 wprowadzono możliwość udzielenia przedsiębiorcom wsparcia niezbędnego dla utrzymania i kontynuacji działalności gospodarczej wobec zagrożeń spowodowanych przez skutki ekonomiczne pandemii COVID-19.

Wsparcie przewidziane w tarczy antykryzysowej 2.0. ma znajdować zastosowanie wyłącznie do tych przedsiębiorców, których trudna sytuacja finansowa związana jest z rozprzestrzenianiem się COVID-19. **Ze wsparcia nie będą mogli skorzystać przedsiębiorcy, wobec których: (i) ogłoszono upadłość albo (ii) zostało otwarte postępowanie restrukturyzacyjne.** W przypadku przedsiębiorców, względem których złożono wnioski o otwarcie któregoś z ww. postępowań, do czasu ich prawomocnego rozpatrzenia, procedury wsparcia określone w tarczy antykryzysowej 2.0 mają ulegać zawieszeniu.

Wsparcie będzie oferowane **na warunkach rynkowych instrumentów finansowego wsparcia zwrotnego**, w szczególności poprzez pożyczki, gwarancje, poręczenia, leasing i inne instrumenty finansowe. Podmiotem odpowiedzialnym za realizowanie wsparcia ma być Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. („ARP” lub „Agencja”) oraz jej spółki zależne. Wsparcie ma być adekwatne do rozmiaru faktycznych skutków finansowych, jakie przedsiębiorca poniósł na skutek ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, jak również skali prowadzonej działalności.

Przedsiębiorca zainteresowany uzyskaniem wsparcia będzie musiał złożyć **odpowiedni wniosek** wraz z następującymi załącznikami:

- oświadczeniem potwierdzającym trudną sytuację finansową i danymi dotyczące sytuacji finansowej;
- planem działań, które przedsiębiorca zamierza podjąć w celu ustabilizowania sytuacji finansowej;
- zgodą na pozyskanie danych dotyczących sytuacji finansowej przedsiębiorcy, gromadzonych przez upoważnione do tego organy i instytucje publiczne.

Wzór wniosku z wykazem załączników oraz objaśnienia co do sposobu jego wypełnienia i złożenia mają pojawić się na stronie internetowej ARP. Agencja zamieści również szczegółowy wykaz oferowanych instrumentów finansowych. Wniosek będzie można złożyć drogą elektroniczną.

Wniosek przedsiębiorcy będzie rozpatrywany niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia jego złożenia. W przypadku braków formalnych przedsiębiorca zostanie wezwany do ich uzupełnienia w terminie do 5 dni. Po pozytywnej weryfikacji wniosku przedsiębiorca będzie upoważniony do zawarcia **umowy z Agencją, dotyczącej udzielenia wsparcia**. W treści umowy mają znaleźć się w szczególności zasady i terminy przekazywania wsparcia, jego forma i wartość, zasady i termin zwrotu, uprawnienia kontrolne, formy zabezpieczenia oraz zasady odpowiedzialności. Umowa będzie zawierana w ciągu 5 dni od dnia uzgodnienia jej warunków. **W przypadku znacznej ilości wniosków ww. terminy mogą ulec wydłużeniu.**

Możliwe będzie prowadzenie postępowania za pomocą środków komunikacji elektronicznej. W sytuacji, gdy dla ważności czynności prawnej jest zastrzeżona forma pisemna, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz jeden miesiąc po jego ustaniu, wsparcia będzie można udzielić na podstawie umowy zawartej w formie dokumentowej.

Wsparcie ma być udzielane ze środków pochodzących z budżetu państwa lub środków pomocowych Unii Europejskiej, przeznaczonych na pomoc przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19.

➔ SKŁADKI I ŚWIADCZENIA Z ZUS

Na wniosek płatnika, który zgłosił do ubezpieczeń społecznych mniej niż 10 ubezpieczonych, zwalnia się z obowiązku opłacania nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych, należnych za okres od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r. Zgodnie z tarczą antykryzysową 2.0. warunkiem uzyskania zwolnienia jest zgłoszenie jako płatnik składek:

- przed dniem 1 lutego 2020 r. i na dzień 29 lutego 2020 r.,
- w okresie od dnia 1 lutego 2020 r. do dnia 29 lutego 2020 r. i na dzień 31 marca 2020 r.,
- w okresie od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 marca 2020 r. i na dzień 30 kwietnia 2020 r.

W przypadku przedsiębiorcy niezatrudniającego pracowników ze zwolnienia ze składek skorzysta tylko ten, który w pierwszym miesiącu, którego dotyczy wniosek, osiągnął przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności nie wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. (15.681 zł).

W tarczy antykryzysowej 2.0. poszerzono także katalog podmiotów uprawnionych do zwolnienia o płatników, którzy zgłosili do ubezpieczeń społecznych mniej niż 50 ubezpieczonych, przy czym zwolnienie dotyczy 50% łącznej kwoty nieopłaconych należności z tytułu składek wykazanych w deklaracji rozliczeniowej, złożonej za dany miesiąc.

Wprowadzono także wyjątkową regulację, zgodnie z którą zwolnienie może objąć także zapłacone składki za marzec 2020 r. Opłacone należności z tytułu składek podlegają zwrotowi. Co do zasady zwolnienie nadal dotyczy tylko niezapłaconych składek.

Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. wprowadzono **dwie nowe kategorie podmiotów**, którym ma przysługiwać zwolnienie z ZUS za okres od dnia 1 kwietnia do dnia 31 maja 2020 r., czyli za dwa miesiące składkowe. Zwolnienie ma przysługiwać również **samozatrudnionym**:

1. których przychód z działalności w pierwszym miesiącu, za który składany jest wniosek, **był wyższy niż 300%** prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r., ale ich **dochód w pierwszym miesiącu, którego dotyczy wniosek, był niższy niż 7 000 zł**;
2. **korzystającym z ulgi na start**, których przychód z działalności w pierwszym miesiącu, za który składany jest wniosek, **był nie wyższy niż 300%** prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. **albo był wyższy niż 300%** prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r., ale ich **dochód w pierwszym miesiącu, którego dotyczy wniosek, był niższy niż 7 000 zł**.

W ww. przypadkach zwolnienie dotyczy także składek zapłaconych.

W okresie zwolnienia z opłacania składek zachowuje się prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego.

Osoby objęte ubezpieczeniem emerytalno-rentowym rolników zwalnia się z opłacania składek na to ubezpieczenie za drugi kwartał 2020 r.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. wprowadzono również przepis, zgodnie z którym przychody z tytułu zwolnienia z obowiązku opłacania należności z tytułu składek nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przepisów o podatku dochodowym od osób prawnych.

Dodatkowo w przypadku odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty, dotyczącego należności z tytułu składek należnych za okres od 1 stycznia 2020 r., **nie nalicza się opłaty prolongacyjnej**, o ile wniosek zostanie złożony w odpowiednim terminie. Dopiero w drodze rozporządzenia Minister właściwy do spraw finansów publicznych może zaniechać w całości lub w części poboru odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych. Na razie takiego rozporządzenia brak.

Mocą tarczy antykryzysowej 2.0. uchwalono, że na wniosek dłużnika ZUS może odstąpić również od pobierania odsetek za zwłokę w razie zapłaty po terminie należności z tytułu składek należnych za okres przypadający po 31 grudnia 2019 r. Zwolnienie z odsetek musi być uzasadnione sytuacją płatnika, związaną z wystąpieniem COVID-19. Płatnik jest uprawniony do złożenia wniosku do ZUS w terminie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii lub w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu.

Przedłużono okres trwania uprawnień do **świadczeń rehabilitacyjnych** na okres kolejnych 3 miesięcy od dnia upływu terminu ważności danego orzeczenia.

➔ **PODATEK PIT**

Płatnicy mogą wpłacić **zaliczki na podatek pobrane w marcu i kwietniu 2020 r.** od przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy oraz od zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, wypłacanych przez płatników **do dnia 1 czerwca 2020 r.**, jeżeli płatnicy ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu epidemii COVID-19.

Odstępuje się od stosowania, w zakresie zaliczek na podatek PIT, **przepisów dotyczących tzw. złych długów** wobec podatnika będącego dłużnikiem, jeżeli wskutek COVID-19 przychody podatnika w 2020 r. będą niższe o co najmniej 50% w stosunku do poprzedniego roku podatkowego. Dotyczy to również podatników stosujących zryczałtowaną formę opodatkowania.

Podatnicy, którzy **z powodu COVID-19 w 2020 r.:**

- poniosą **stratę** z pozarolniczej działalności gospodarczej oraz
- uzyskają łączne **przychody** z pozarolniczej działalności gospodarczej **niższe o co najmniej 50%** od łącznych przychodów uzyskanych w 2019 r. z tej działalności,

mogą jednorazowo **obniżyć o wysokość tej straty, nie więcej jednak niż o kwotę 5 000 000 zł, dochód lub przychód uzyskany w 2019 r. z pozarolniczej działalności gospodarczej**, składając w tym celu korektę zeznania za ten rok.

Zwalnia się od podatku dochodowego świadczenie postojowe otrzymane na podstawie ustawy o COVID-19. Zwolnienia dotyczą także podatników stosujących zryczałtowaną formę opodatkowania.

Podatnik może odliczyć od podstawy opodatkowania darowizny przekazane w 2020 r. na przeciwdziałanie COVID-19, w zależności od miesiąca przekazania darowizny nawet do wysokości 200% jej wartości. Darowizny może odliczyć także podatnik stosujący zryczałtowaną formę opodatkowania. Dalsze udogodnienia podatkowe dotyczą podmiotów produkujących towary związane z walką z epidemią oraz prowadzących badania w tym zakresie.

Mali podatnicy, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek, mogą zrezygnować z niej w trakcie roku podatkowego, jeżeli ponoszą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

Przesuwa się termin do zapłaty podatku od przychodów z budynków za miesiące marzec-maj 2020 r. do dnia 20 lipca 2020 r., jeżeli wskutek COVID-19 przychody podatnika w danym miesiącu są niższe o co najmniej 50% w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku podatkowego.

Zwracamy też uwagę, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów złożenie zeznania rocznego i zapłata podatku przez podatnika do dnia 31 maja 2020 r. (a nie dnia 30 kwietnia 2020 r.) nie powoduje konsekwencji karno-skarbowych i nie nalicza się odsetek za zwłokę. W tarczy antykryzysowej 3.0. proponuje się, żeby te odsetki nie były prezentowane w zaświadczeniach o wysokości zaległości podatkowych, co może mieć znaczenie dla podmiotów starających się o wsparcie finansowe w ramach programów rządowych.

→ PODATEK CIT

Odstępuje się od stosowania, w zakresie zaliczek na podatek CIT, przepisów dotyczących tzw. złych długów wobec podatnika będącego dłużnikiem, jeżeli wskutek COVID-19 przychody podatnika w 2020 r. będą niższe o co najmniej 50% w stosunku do poprzedniego roku podatkowego.

Podatnicy, którzy z powodu COVID-19 w 2020 r.:

- poniosą **stratę** z prowadzonej działalności oraz
- uzyskają łączne **przychody niższe o co najmniej 50%** od łącznych przychodów uzyskanych w 2019 r.,

mogą jednorazowo **obniżyć o wysokość tej straty, nie więcej jednak niż o kwotę 5 000 000 zł, dochód uzyskany w 2019 r.**, składając w tym celu korektę zeznania za ten rok. Przepisy stosuje się analogicznie do lat podatkowych niepokrywających się z latami kalendarzowymi.

Podatnik może odliczyć od podstawy opodatkowania darowizny przekazane w 2020 r. na przeciwdziałanie COVID-19, w zależności od miesiąca przekazania darowizny nawet do wysokości 200% jej wartości. Darowizny może odliczyć także podatnik stosujący zryczałtowaną formę opodatkowania. Dalsze udogodnienia podatkowe dotyczą podmiotów produkujących towary związane z walką z epidemią oraz prowadzących badania w tym zakresie.

Mali podatnicy, którzy na 2020 r. wybrali uproszczoną formę wpłacania zaliczek, mogą zrezygnować z niej w trakcie roku podatkowego, jeżeli ponoszą negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

Przesuwa się termin do zapłaty podatku od przychodów z budynków za miesiące marzec-maj 2020 r. do dnia 20 lipca 2020 r., jeżeli wskutek COVID-19 przychody podatnika w danym miesiącu są niższe o co najmniej 50% w stosunku do analogicznego miesiąca poprzedniego roku podatkowego.

W tarczy antykryzysowej 2.0. przewidziano, że określony w ustawie o CIT warunek zakwalifikowania podatników jako podatkową grupę kapitałową, w postaci niewystępowania w spółkach – członkach grupy zaległości we wpłatach podatków, stanowiących dochód budżetu państwa, będzie się uważało za spełniony także wtedy, gdy podatnik poniesie w 2020 r. negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.

Nadto zwracamy uwagę, że termin złożenia zeznania CIT został przedłużony na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów. Podatnicy, których rok podatkowy zakończył się w okresie od dnia 1 grudnia 2019 r. do dnia 31 stycznia 2020 r. powinni złożyć zeznanie i uiścić podatek do dnia 31 maja 2020 r.

➔ **PODATEK VAT**

Przesuwa się z **dnia 1 kwietnia na dzień 1 lipca 2020 r.** dla wszystkich podatników obowiązek złożenia **nowego pliku JPK_VAT.**

Do **14 dni** wydłuża się termin na złożenie zawiadomienia o dokonaniu **zapłaty na rachunek niezamieszczony w wykazie podatników VAT.**

➔ **CENY TRANSFEROWE**

Do 30 września 2020 r. przedłuża się termin do złożenia informacji o **cenach transferowych.**

Do 30 września 2020 r. został przedłużony termin sporządzenia lokalnej dokumentacji cen transferowych oraz złożenia oświadczeń o sporządzeniu lokalnej dokumentacji cen transferowych. Natomiast do 31 grudnia 2020 r. został przedłużony termin dołączenia grupowej dokumentacji cen transferowych do lokalnej dokumentacji cen transferowych.

➔ **INNE PODATKI I OPŁATY**

Opłatę roczną z tytułu **użytkowania wieczystego** za 2020 r. można wnieść do dnia **30 czerwca 2020 r.** Termin ten może zostać przedłużony rozporządzeniem Rady Ministrów.

Pożyczki udzielane przedsiębiorcom, których płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z COVID-19, **nie podlegają podatkowi od czynności cywilnoprawnych.** Chodzi o umowy zawierane do dnia 31 sierpnia 2020 r.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. objęto obowiązkiem zapłaty podatku od czynności cywilnoprawnych także sprzedaż i zamianę walut wirtualnych.

Nie ma generalnego zwolnienia od **podatku od nieruchomości**: gruntów, budynków i budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Zwolnienie może wprowadzić rada gminy w drodze uchwały. Dodatkowo wójt (burmistrz, prezydent miasta) może przedłużyć terminy płatności rat podatku od nieruchomości, płatnych w kwietniu, maju i czerwcu, nie dłużej niż do 30 września 2020 r.

Kontrolujący może postanowić, że nie będzie obecny przy **kontroli dotyczącej wyrobów akcyzowych**. Osoba kontrolowana powinna poinformować kontrolującego o przebiegu kontroli.

Odracza się początek stosowania ustawy o **podatku od sprzedaży detalicznej**. Ma dotyczyć dopiero przychodów ze sprzedaży detalicznej osiągniętych **od dnia 1 stycznia 2021 r.**

➔ INNE KWESTIE PODATKOWE

W przypadku odroczenia terminu płatności lub rozłożenia na raty podatków płaconych do budżetu państwa (m.in. PIT, CIT) **nie nalicza się opłaty prolongacyjnej**, o ile wnioski zostaną złożone w odpowiednim terminie.

Termin na wydanie interpretacji indywidualnych przedłuża się o kolejne trzy miesiące.

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 bieg terminów w postępowaniach i kontrolach prowadzonych na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, kontrolach celno-skarbowych oraz postępowaniach w sprawach dotyczących gier hazardowych nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. [odnośnie do innych terminów zob. SPRAWY ADMINISTRACYJNE I SĄDOWOADMINISTRACYJNE]

Nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu również bieg terminu:

- na milczące załatwienie sprawy,
- w innej sprawie, w której brak wyrażenia przez organ sprzeciwu, wydania decyzji, postanowienia albo innego rozstrzygnięcia uprawnia stronę lub uczestnika postępowania do podjęcia działania, dokonania czynności albo wpływa na zakres praw i obowiązków strony lub uczestnika postępowania,
- na wyrażenie przez organ stanowiska albo wydanie interpretacji indywidualnej, z wyjątkiem interpretacji indywidualnej, o której mowa w ustawie Ordynacja podatkowa.

Do dnia 30 czerwca 2020 r. nie biegną terminy dotyczące schematów podatkowych innych niż schematy transgraniczne.

Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia wstrzymać administracyjne postępowania egzekucyjne należności pieniężnych. W okresie wstrzymania mogą być dokonywane wypłaty z zajętego rachunku bankowego.

→ PRAWO PRACY

Wprowadza się możliwość **obniżenia wynagrodzenia pracownikom objętym przestojem ekonomicznym nie więcej niż o 50%**. Wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę. Pracodawca, u którego wystąpił **spadek obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19, może ograniczyć wymiar czasu pracy maksymalnie o 20% (a nie jak dotychczas o równe 20%), nie więcej jednak niż do 0,5 etatu**. Do wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia za pracę wynagrodzenie może zostać dofinansowane ze środków FGŚP.

[co do obniżenia czasu pracy cudzoziemcom zob. **LEGALIZACJA POBYTU CUDZOZIEMCÓW**]

Pracodawcom przyznaje się dodatkowe uprawnienia w zakresie **kształtowania czasu pracy pracowników**. Pracodawca, u którego nastąpił spadek obrotów (o 15% lub 25%), może wprowadzić następujące zmiany:

- skrócić nieprzerwany odpoczynek dobowy z 11 do 8 godzin;
- skrócić nieprzerwany odpoczynek tygodniowy z 35 do 32 godzin;
- zawrzeć porozumienie o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym jest dopuszczalne przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy, nie więcej jednak niż do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy;
- zawrzeć porozumienie o stosowaniu mniej korzystnych warunków zatrudnienia pracowników niż wynikające z umów o pracę zawartych z tymi pracownikami, w zakresie i przez czas ustalone w porozumieniu (tzw. porozumienia kryzysowe).

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. rozszerzono katalog pracodawców, którzy są uprawnieni do zmiany systemu lub rozkładu czasu pracy pracowników lub polecenia pracownikom świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych, w szczególności o:

- pracodawców zatrudniających pracowników w przedsiębiorstwie pełniącym funkcję sprzedawcy z urzędu w rozumieniu art. 3 pkt 29 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne;
- przedsiębiorców prowadzących działalność polegającą na świadczeniu czynności bankowych w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe;
- przedsiębiorców prowadzących działalność w sektorze rolno-spożywczym, związaną z wytwarzaniem lub dostarczaniem żywności.

Rozszerzono także uprawnienia takich pracodawców poprzez przyznanie im prawa do zobowiązania pracownika do pozostawania poza normalnymi godzinami pracy w gotowości do wykonywania pracy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę oraz polecenia pracownikowi realizowania prawa do odpoczynku w miejscu wyznaczonym przez pracodawcę.

Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. wprowadzono zmiany w zakresie ustalania kwoty wolnej od potrąceń z wynagrodzenia za pracę. Jeżeli z powodu działań związanych z przeciwdziałaniem zarażeniu wirusem SARS-CoV-2 pracownikowi zostało obniżone wynagrodzenie lub członek rodziny pracownika utracił źródło dochodu, kwoty wolne od potrąceń określone w przepisach kodeksu pracy ulegają zwiększeniu o 25% na każdego nieosiągającego dochodu członka rodziny, którego pracownik ten ma na utrzymaniu.

Przez członka rodziny rozumie się:

1. małżonka albo rodzica wspólnego dziecka oraz
2. dziecko w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia, legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy, albo zasiłek dla opiekuna.

Do członków rodziny nie zalicza się jednak dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

Przesuwa się w odniesieniu do pracodawców z II fazy wdrożenia **Pracowniczych Programów Kapitałowych** maksymalne terminy podjęcia wymaganych czynności poprzez przyjęcie terminów przewidzianych początkowo dla fazy III. Do dnia **27 października 2020 r.** należy zawrzeć umowę o zarządzanie PPK, a do dnia **10 listopada 2020 r.** zawrzeć umowę o prowadzenie PPK.

Od dnia ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii zostają zawieszony **okresowe badania lekarskie pracowników**. Pracownik nadal **nie może jednak zostać dopuszczony do pracy bez aktualnego orzeczenia lekarskiego**, stwierdzającego brak przeciwwskazań do pracy na określonym stanowisku, **tj. bez badań wstępnych**. Zawieszeniu **nie ulegają również badania kontrolne**.

W przypadku braku dostępności lekarza uprawnionego badanie kontrolne lub wstępne może wykonać inny lekarz. Takie badanie traci ważność po upływie 30 dni.

Poszerza się krąg uprawnionych do zasiłku opiekuńczego o opiekunów **dzieci legitymujące się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat albo dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dorosłych osób niepełnosprawnych**. Zasiłek przysługuje także osobom ubezpieczonym w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Ustawa zakłada także przyznanie kolejnego zasiłku opiekuńczego w wymiarze 14 dni z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem do 8. roku życia. O dalszym przedłużeniu okresu przysługiwania zasiłku może zdecydować, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów.

Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. uchwalono, że zasiłki opiekuńcze są przyznawane opiekunom dzieci legitymującym się orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności do ukończenia 18 lat, dziecka z orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz dorosłych osób niepełnosprawnych, nie tylko w przypadku zamknięcia placówek, do których osoby te uczęszczają, ale także w przypadku, gdy pozostają one otwarte, w czasie

trwania epidemii COVID-19. Okres pobierania zasiłku opiekuńczego bez względu na to, czy jest on pobierany z uwagi na zamknięcie placówki, czy w czasie kiedy placówka była otwarta, nie może być dłuższy niż 14 dni. Zasiłki, o których tu mowa, mają przysługiwać od dnia 25 maja 2020 r.

Tarcza antykryzysowa 2.0. poszerzyła katalog podmiotów uprawnionych do pobierania zasiłków opiekuńczych o funkcjonariuszy Policji, służb specjalnych, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej oraz Służby Więziennej.

Zniesiono zasiłek opiekuńczy z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem do 8. roku życia.

Uchwalono również, że w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, dniem wolnym od pracy będzie także dzień określony przez premiera w drodze rozporządzenia.

➔ LEGALIZACJA POBYTU CUDZOZIEMCÓW

Termin do złożenia wniosku o udzielenie zezwolenia został przedłużony do 30 dni po odwołaniu odpowiednio stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii. Przez cały ten okres pobyt cudzoziemca jest legalny.

Takie same zasady obowiązują w przypadku upływu ważności wizy oraz zezwolenia na pobyt.

Zgodnie z regulacją tarczy antykryzysowej 2.0. za legalny uważa się pobyt w Polsce cudzoziemca aż do 30 dni po zakończeniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, jeżeli podstawą prawną pobytu tego cudzoziemca w Polsce są:

- wiza Schengen,
- wiza wydana przez inne państwo obszaru Schengen,
- dokument pobytowy wydany przez inne państwo obszaru Schengen,
- przepisy o ruchu bezwizowym,
- wiza długoterminowa, wydana przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia ona do pobytu na terytorium Polski,
- dokument pobytowy wydany przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, niebędące państwem obszaru Schengen, jeżeli zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej uprawnia on do pobytu na terytorium Polski;
- **karta pobytu członka rodziny obywatela UE, dokument potwierdzający prawo stałego pobytu i karta stałego pobytu członka rodziny obywatela UE.**

W okresie legalnego pobytu cudzoziemiec jest uprawniony do wykonywania pracy, jeżeli posiada zezwolenie na pracę lub oświadczenie o powierzeniu pracy.

Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. dopuszczono możliwość zmiany warunków wykonywania pracy przez cudzoziemca określonych w zezwoleniach na pobyt czasowy i pracę (w tym celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji), zezwoleniu na pracę, zezwoleniu na pracę sezonową oraz oświadczeniu o powierzeniu pracy. Wprowadzono możliwość objęcia cudzoziemców porozumieniami dotyczącymi zmian w wymiarze czasu pracy i związaną z tym redukcją wynagrodzeń pracowników.

Przedłużono również okres ważności kart pobytu, jeżeli ważność upłynie w czasie trwania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Ważność kart została przedłużona do 30 dni od dnia odwołania tego ze wskazanych wyżej stanów, który obowiązywał jako ostatni. Takie same zasady będą stosowane do tymczasowych zaświadczeń tożsamości cudzoziemca.

Przedłużeniu ulegają również terminy ważności Kart Polaka do 3 miesięcy od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, spowodowanych COVID-19.

Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. przedłużono również ważność polskich dokumentów tożsamości cudzoziemców do 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, spowodowanych COVID-19.

Nadto **przedłużono ważność zezwoleń na pracę sezonową do 30 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, spowodowanych COVID-19.** Warunkiem przedłużenia zezwolenia na pracę sezonową jest posiadanie zezwolenia, które było ważne po 13 marca 2020 r., lub posiadanie przez cudzoziemca oświadczenia o powierzeniu wykonywania pracy wpisane do ewidencji oświadczeń, w którym chociaż jeden dzień okresu pracy przypada po 13 marca 2020 r.

Tarcza antykryzysowa 3.0 wprowadziła również możliwość aplikowania o wizę krajową typu D bez konieczności złożenia osobistej wizyty w polskiej placówce dyplomatycznej zagranicą. Powyższe ułatwienie dotyczy wyłącznie obywateli:

- Republiki Armenii;
- Republiki Białorusi;
- Republiki Gruzji;
- Republiki Mołdawii;
- Federacji Rosyjskiej;
- Ukrainy.

➔ BHP

Wprowadzono szczególne zasady przeprowadzania **szkoleń wstępnych BHP**. W okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii wstępne szkolenia BHP mają być prowadzone w całości za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej. Nie dotyczy to instruktazu stanowiskowego:

- pracownika zatrudnianego na stanowisku robotniczym;
- pracownika zatrudnionego na stanowisku, na którym występuje narażenie na działanie czynników niebezpiecznych;
- pracownika przenoszonego na stanowisko, o którym mowa wyżej;

- ucznia odbywającego praktyczną naukę zawodu oraz studenta odbywającego praktykę studencką.

Dokonano wydłużenia terminów przeprowadzania szkoleń wstępnych i okresowych w zakresie BHP, jeżeli termin ich przeprowadzenia przypadałby w okresie stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii.

→ PRZEDŁUŻENIE NIEKTÓRYCH UPRAWNIENÍ

Zarówno w tarczach antykryzysowych 1.0. i 2.0., **jak i w tarczy antykryzysowej 3.0.**, przewidziano przedłużenie / zawieszenie do czasu następującego po zakończeniu stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii pewnych uprawnień i obowiązków związanych z wykonywaniem niektórych prac czy zawodów. Poza badaniami okresowymi dla pracowników [zob. PRAWO PRACY] i szkoleniami BHP [zob. BHP] chodzi tu w szczególności o:

- przedłużenie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, częściowej niezdolności do pracy, całkowitej niezdolności do pracy, całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji, niezdolności do samodzielnej egzystencji, kart parkingowych dla niepełnosprawnych, legitymacji emeryta-rencisty (tarcza 1.0.);
- przedłużenie ważności profilu zaufanego podmiotów realizujących zadania publiczne (tarcza 1.0.);
- przedłużenie uprawnień ADR (transport) (tarcza 1.0.);
- przedłużenie uprawnień kierowców wykonujący przewóz drogowy (tarcza 1.0. i 2.0.);
- przedłużenie uprawnień elektryków o określonych kompetencjach (tarcza 1.0.);
- przedłużenie świadectwa potwierdzającego posiadanie kwalifikacji w zakresie eksploatacji sieci oraz urządzeń i instalacji urządzeń elektrycznych (tarcza 1.0. i 2.0.);
- **przedłużenie świadectw kwalifikacyjnych spawania, zgrzewania, lutowania oraz przeróbki plastycznej i obróbki cieplnej w toku wytwarzania, naprawy i modernizacji urządzeń technicznych oraz wytwarzania elementów stosowanych do wytwarzania, naprawy lub modernizacji tych urządzeń, oraz przedłużenie świadectw kwalifikacyjnych osób obsługujących i konserwujących urządzenia techniczne (tarcza 3.0.);**
- **przedłużenie certyfikatu UDT (tarcza 3.0.);**
- **przedłużenie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (tarcza 3.0.).**

→ UMOWY KREDYTOWE

a) zmiana warunków lub terminów spłaty umowy pożyczki pieniężnej lub kredytu

Możliwe jest dokonanie **zmian warunków lub terminów spłaty umowy pożyczki pieniężnej lub kredytu**, udzielonych przed dniem 8 marca 2020 r. mikroprzedsiębiorcy, małemu lub średniemu przedsiębiorcy. **Zmiany muszą być uzasadnione oceną sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy, dokonaną jednak przez bank według stanu na dzień przypadający nie wcześniej niż w dniu 30 września 2019 r., a nie według stanu obecnego.**

W tarczy anty kryzysowej 2.0. poszerzono katalog podmiotów uprawnionych do zwrócenia się do pożyczko- lub kredytodawcy o zmianę warunków lub terminów spłaty umowy pożyczki pieniężnej lub kredytu **o wszystkich przedsiębiorców (niezależnie od rozmiaru prowadzonej działalności) oraz organizacje pozarządowe.**

Zmiana umowy pożyczki pieniężnej lub kredytu dokonywana jest na warunkach uzgodnionych przez bank i kredytobiorcę, przy czym nie może ona powodować pogorszenia sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy.

b) żądanie zapłaty wygórowanych kosztów kredytu

Mocą tarczy anty kryzysowej 3.0. wprowadzono przepis, zgodnie z którym nieważna jest umowa, w której osoba fizyczna zobowiązuje się do przeniesienia własności nieruchomości służącej zaspokojeniu jej potrzeb mieszkaniowych w celu zabezpieczenia roszczeń wynikających z tej lub innej umowy niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby, w przypadku gdy:

- 1) wartość nieruchomości jest wyższa niż wartość zabezpieczanych tą nieruchomości roszczeń pieniężnych powiększonych o wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie od tej wartości za okres 24 miesięcy lub
- 2) wartość zabezpieczanych tą nieruchomości roszczeń pieniężnych nie jest oznaczona, lub
- 3) zawarcie tej umowy nie zostało poprzedzone dokonaniem wyceny wartości rynkowej nieruchomości przez biegłego rzeczoznawcę.

Dodano także nowy typ przestępstwa do kodeksu karnego. Zgodnie z jego treścią kto, w zamian za udzielone **osobie fizycznej** świadczenie pieniężne wynikające z **umowy pożyczki, kredytu lub innej umowy, której przedmiotem jest udzielenie takiego świadczenia** z obowiązkiem jego zwrotu, niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby, **żąda od niej zapłaty kosztów innych niż odsetki w kwocie co najmniej dwukrotnie przekraczającej maksymalną wysokość tych kosztów określoną w ustawie**, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Tej samej karze podlega, kto, w związku z udzieleniem **osobie fizycznej** świadczenia pieniężnego wynikającego z **umowy pożyczki, kredytu lub innej umowy, której przedmiotem jest udzielenie świadczenia pieniężnego z obowiązkiem jego zwrotu**, niezwiązanej bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową tej osoby, żąda od niej zapłaty **odsetek w wysokości co najmniej dwukrotnie przekraczającej stopę odsetek maksymalnych lub odsetek maksymalnych za opóźnienie**, określonych w ustawie.

c) możliwość zawieszenia kredytu studenckiego

Tarcza 3.0 przewiduje także możliwość **zawieszenia spłaty kredytu studenckiego, na okres wskazany we wniosku, nie dłuższy niż 6 miesięcy**. Zawieszenie ma następować na wniosek kredytobiorcy złożony do końca roku akademickiego 2019/2020.

Okres zawieszenia **nie będzie wliczany** do okresu zawieszenia przewidzianego w Prawie o szkolnictwie wyższym i nauce związanego z trudną sytuacją życiową studenta. Okres spłaty kredytu zostanie przy tym przedłużony o okres zawieszenia spłaty. Odsetki należne od kredytu studenckiego pobieranego od kredytobiorców w okresie zawieszenia jego spłaty, według wyżej wskazanych zasad, będą pokrywane w całości ze środków Funduszu Kredytów Studenckich.

→ ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Każda ze stron umowy w sprawie zamówienia publicznego jest zobowiązana do **niezwłocznego poinformowania** drugiej strony o **wpływie wystąpienia COVID-19 na należyte wykonanie tej umowy, o ile taki wpływ wystąpił lub może wystąpić.**

Wpływ wystąpienia COVID-19 na należyte wykonanie umowy **musi zostać potwierdzony odpowiednimi dokumentami lub oświadczeniami.** Jako przykład (katalog jest otwarty) ustawodawca wymienia dokumenty dotyczące:

- nieobecnych pracowników lub współpracowników, którzy uczestniczą lub mogliby uczestniczyć w realizacji zamówienia;
- nałożonego na stronę obowiązku podjęcia określonych czynności zapobiegawczych lub kontrolnych;
- poleceń wydanych przez wojewodów lub decyzji wydanych przez Prezesa Rady Ministrów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19;
- wstrzymania dostaw produktów, komponentów produktu lub materiałów, trudności w dostępie do sprzętu lub trudności w realizacji usług transportowych;
- innych okoliczności, które uniemożliwiają bądź w istotny sposób ograniczają możliwość wykonania umowy;
- wyżej wymienionych okoliczności w zakresie dotyczącym podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy.

Tarcza antykryzysowa 2.0. przewiduje, że w przypadku wykonawców mających siedzibę lub wykonujących działalność związaną z realizacją umowy poza terytorium Polski, zamiast wyżej wymienionych dokumentów, będzie się składać dokumenty wydane przez odpowiednie instytucje w tych krajach lub oświadczenia tych wykonawców.

Jeżeli zamawiający uzna, że okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 mogą wpłynąć lub wpływają na należyte wykonanie umowy, to w porozumieniu z wykonawcą, **może dokonać zmiany umowy, w szczególności,** poprzez:

- zmianę **terminu** bądź zawieszenie wykonania umowy lub jej części;
- zmianę **sposobu** wykonywania dostaw, usług lub robót budowlanych;
- zmianę **zakresu świadczenia** wykonawcy i odpowiadającą jej zmianę **wynagrodzenia** wykonawcy lub **sposobu rozliczenia** wynagrodzenia wykonawcy.

W przypadku zmiany umowy głównej (w sprawie zamówienia publicznego) wykonawca i podwykonawca będą musieli uzgodnić odpowiednie zmiany w umowie podwykonawczej tak, aby warunki umowy podwykonawczej (i następnie z dalszym podwykonawcą) nie były mniej korzystne niż warunki umowy głównej.

Co istotne, jeżeli postanowienia umowy zawierają bardziej **korzystne** dla wykonawcy zapisy dotyczące możliwości zmiany umowy, stosuje się postanowienia umowy, a nie ustawy, przy czym okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 nie mogą stanowić samodzielnej podstawy do wykonania umownego prawa odstąpienia od umowy.

Powyższe regulacje, związane z możliwością dokonania zmian umowy, znajdują odpowiednie zastosowanie do umów w sprawie zamówień publicznych, do których nie stosuje się ustawy p.z.p.

Wyłącza się stosowanie p.z.p. do udzielania zamówień publicznych na dostawy lub usługi niezbędne do **przeciwdziałania COVID-19**, o ile wymaga tego ochrona zdrowia publicznego lub jeżeli zachodzi wysokie prawdopodobieństwo szybkiego i niekontrolowanego rozprzestrzeniania się choroby.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii i związanych z nimi ograniczeń w przemieszczaniu się, za zgodą zamawiającego, istnieje możliwość zawierania umów o zamówienie publiczne w postaci elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym podpisem elektronicznym.

[odnośnie do terminów zob. SPRAWY ADMINISTRACYJNE I SĄDOWOADMINISTRACYJNE]

➔ GOSPODAROWANIE ODPADAMI

W przypadku **braku na obszarze województwa technicznych i organizacyjnych możliwości unieszkodliwiania odpadów „wytwarzanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 innych niż odpady medyczne o właściwościach zakaźnych”** zgodnie z obowiązującymi przepisami – wojewoda może wydać **polecenie dotyczące gospodarowania tymi odpadami** wiążące także dla przedsiębiorców.

Polecenie może dotyczyć:

- przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych **do innych instalacji niż instalacje komunalne** zapewniające przetwarzanie,
- **składowania lub termicznego przekształcania odpadów komunalnych bez (jakichkolwiek lub określonych) wstępnych procesów przetwarzania.**

Polecenie nie musi odnosić się tylko do odpadów komunalnych „wytwarzanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19”, ale **do wszystkich odpadów komunalnych.**

Ponadto, wojewoda może wydać zarządzenie, w którym **zmieni lub wyłączy kryteria dot. selektywnego zbierania odpadów komunalnych**, określone w gminnych regulaminach i w u.c.p.g. Wojewoda może także, na wniosek wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, zmienić częstotliwość odbierania odpadów komunalnych oraz sposób świadczenia usług przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

Do czasu wydania odpowiednich przepisów wykonawczych odpady komunalne oraz odpady pochodzące z przetwarzania odpadów komunalnych mogą być termicznie przekształcane w funkcjonującej instalacji, która uzyskała pozwolenie zintegrowane lub zezwolenie na przetwarzanie odpadów na termiczne przekształcanie odpadów komunalnych lub odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Nierozwiązany w drodze ustawy pozostaje problem klasyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w domach np. przez **osoby na kwarantannach**, a następnie ich **bezpiecznego odbierania i zagospodarowania**. Ustawa nie wprowadza także możliwości przetwarzania odpadów **ponad limity wynikające z zezwoleń**. Ustawa dopuszcza co prawda możliwość składowania nieprzetworzonych odpadów komunalnych, jednak brakuje w niej jakichkolwiek regulacji dotyczących **opłaty marszałkowskiej**.

Mocą tarczy antykryzysowej 2.0. wprowadzono kolejną zmianę w przepisach dot. gospodarki odpadami: w przypadku braku na obszarze województwa technicznych i organizacyjnych możliwości unieszkodliwiania odpadów „wytwarzanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, innych niż odpady medyczne o właściwościach zakaźnych” zgodnie z obowiązującymi przepisami – wojewoda może wydać polecenie dotyczące gospodarowania tymi odpadami, wiążące także dla przedsiębiorców, a dotyczące magazynowania odpadów medycznych przez ich wytwórcę.

Na marginesie dodajemy, że w interpretacji Ministerstwa Klimatu i Głównego Inspektoratu Sanitarnego, odpady pochodzące od osób poddanych kwarantannie należy traktować jako odpady komunalne.

Na mocy tarczy antykryzysowej 3.0. przedłużono ważność decyzji z zakresu gospodarki odpadami, których ważność kończyłaby się w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Dotyczy to dwóch sytuacji: 1) gdy zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów albo pozwolenie na wytwarzanie odpadów uwzględniające zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów albo pozwolenie zintegrowane uwzględniające zezwolenie na zbieranie lub przetwarzanie odpadów zostało wydane na **czas oznaczony** lub 2) gdy podmiot złożył tzw. **wniosek aktualizacyjny** o zmianę posiadanej decyzji w terminie do dnia 5 marca 2020 r. – decyzja pozostaje ważna do czasu rozpoznania sprawy wniosku przez organ.

Wydłużono także obowiązujące przedsiębiorców terminy dotyczące sprawozdań oraz obowiązków informacyjnych wynikających z ustawy o odpadach – szereg przepisów ma ułatwić gospodarującym odpadami wywiązywanie się z obowiązków (m.in. w zakresie rejestru Bazy Danych Odpadowych). Uchylono przepis, który zobowiązuje podmioty prowadzące ewidencję papierową do wprowadzenia informacji zawartych w tej ewidencji do BDO. Dzięki tej zmianie podmioty prowadzące ewidencję w formie papierowej **nie muszą uzupełniać tych danych w BDO**. Dopuszczalne jest także prowadzenie działalności już po złożeniu wniosku o wpis do BDO - nie trzeba czekać na uzyskanie wpisu.

Ponadto przesunięciu uległy poszczególne terminy na złożenie sprawozdań z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi oraz odpadami poużytkowymi, które należy złożyć zgodnie z ustawą o czystości i porządku w gminie.

Rady gmin uzyskały uprawnienie do dostosowania regulaminu utrzymania czystości w gminie do końca 2020 r. (a nie do dnia 6 września 2020 r.).

➔ PRAWO ENERGETYCZNE

Na mocy „tarczy antykryzysowej 1.0.” dokonano w szczególności następujących zmian:

- przedłużenia ważności wygasających pomiędzy dniem 1 marca a dniem 30 czerwca 2020 r. świadectw kwalifikacyjnych elektryków - do 31 grudnia 2020 r.;
- uniemożliwienie przedsiębiorstwom energetycznym wstrzymania dostarczania paliw gazowych, ciepła lub energii lub rozwiązania umowy sprzedaży energii w przypadkach wskazanych w ustawie na czas stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii;
- przyznanie wytwórcom energii z odnawialnych źródeł, korzystającym z systemów wsparcia, możliwości wnioskowania do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE) o przedłużenie terminu na wytworzenie lub sprzedaż po raz pierwszy energii;
- skrócenie terminu na wydanie przez Prezesa URE decyzji o przyznaniu rekompensat za 2019 r. dla sektorów lub podsektorów energochłonnych z 30 września do 31 lipca 2020 r.

W tarczy antykryzysowej 2.0. wydłużono część istotnych terminów oraz uwolniono niektóre sztywne wymogi nałożone na uczestników rynku energii.

Zmieniono sposób wykonywania niektórych obowiązków informacyjnych przedsiębiorstw energetycznych wobec Prezesa URE. Miesięczne sprawozdania o podmiotach zlecających usługi magazynowania, przeładunku, przesyłania lub dystrybucji paliw ciekłych, o rodzajach, ilości i przeznaczeniu wytworzonych, przywiezionych i wywiezionych paliw ciekłych, a także informacja o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych, mogą być składane za pośrednictwem poczty elektronicznej. **Środki komunikacji elektronicznej mogą być, za zgodą odbiorcy, wykorzystywane przez przedsiębiorstwo energetyczne również do przekazywania projektów umów i zmian oraz powiadomień dotyczących umów na dostarczenie energii i gazu.**

Na warunkach określonych szczegółowo w ustawie wydłużeniu uległy kolejne terminy i okresy:

- okres, na który Prezes URE wyznaczył operatorów systemu dystrybucyjnego i operatorów systemu skraplania gazu ziemnego – do 31 grudnia 2020 r.;
- termin na przedłożenie do uzgodnienia Prezesowi URE projektu planu rozwoju lub jego aktualizacji – do 31 marca 2021 r.;
- termin na przedłożenie Prezesowi URE sprawozdania z realizacji planu rozwoju – do 30 kwietnia 2021 r.;
- termin obowiązywania koncesji na wykonywanie różnych rodzajów działalności gospodarczej w sektorze energetyki – do 31 grudnia 2020 r., pod warunkiem złożenia wniosku na 30 dni przed końcem obowiązywania koncesji;

- termin na uzupełnienie braków wniosku o udzielenie koncesji – do 60 dni (zamiast 30 dni), a w sprawach wszczętych i niezakończonych przed lub w czasie trwania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii – do 60 dni po dniu odwołania tego stanu;
- termin na przekazanie informacji o realizacji umów dotyczących zakupu gazu ziemnego z zagranicy – do 30 dni od zakończenia drugiego kwartału 2020 r. (zamiast 30 dni od zakończenia pierwszego kwartału);
- okres powołania komisji kwalifikacyjnych wydających świadectwa kwalifikacyjne elektrykom – do 31 grudnia 2020 r. (jednocześnie umożliwiono im do 31 grudnia 2020 r. zdalne przeprowadzanie kwalifikacji w zakresie eksploatacji sieci oraz urządzeń i instalacji).

Zmodyfikowano również szczegółowe zasady ogłaszania, organizowania i przeprowadzania aukcji na sprzedaż energii elektrycznej w 2020 r. W szczególności w tym roku Prezes URE ma większą swobodę co do wykorzystania Internetowej Platformy Aukcyjnej (podobna swoboda przysługiwała mu, z innych powodów, w 2019 r.). Po raz kolejny mogą zostać utrzymane w mocy niewypowiedziane umowy o przyłączenie instalacji odnawialnego źródła energii do sieci – tym razem takie utrzymanie w mocy umowy ma trwać aż do 30 czerwca 2022 r.

W okresie do 31 grudnia 2020 r. będzie obowiązywać nowa definicja drewna energetycznego. Zakłada ona obniżenie wymagań jakościowych wobec takiego drewna.

➔ BRANŻA TURYSTYCZNA

Podróżny może odstąpić od umowy o udział w imprezie turystycznej przed jej rozpoczęciem, jeżeli konieczność takiego odstąpienia powstała w bezpośrednim związku z epidemią. Na takich samych zasadach **umowę może rozwiązać organizator turystyki**.

Po 180 dniach strony muszą rozliczyć wpłacone środki. W tym okresie podróżny może też zgodzić się na otrzymanie **vouchera** wartego co najmniej tyle, ile dotychczas zapłacił organizatorowi – wówczas odstąpienie lub rozwiązanie nie wywołuje skutku, a podróżny ma na wykorzystanie vouchera rok od dnia, kiedy jego impreza miała się odbyć.

Podobne regulacje przewidziano dla przedsiębiorców lub rolników świadczących **usługi hotelarskie** oraz przedsiębiorców prowadzących **działalność związaną z organizacją wystaw i kongresów lub działalnością kulturalną, rozrywkową, rekreacyjną i sportową lub organizujących wystawy tematyczne lub imprezy plenerowe**.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. wprowadzono dodatkowo, że zasady przewidziane wyżej znajdują zastosowanie do przedsiębiorców prowadzących **działalność związaną z organizacją wystaw i kongresów, która polega na udostępnianiu pomieszczeń i powierzchni na szkolenia, konferencje lub egzaminy**.

→ UMOWY NAJMU

Z zastrzeżeniem szczegółowo określonych w ustawie wyjątków:

- najemca może złożyć do 30 czerwca 2020 r. oświadczenie, że **okres trwania umowy najmu lokalu ma ulec przedłużeniu do tej daty**;
- do 30 czerwca 2020 r. nie można wypowiedzieć najemcy umowy najmu lub wysokości czynszu;
- najemca może złożyć do 30 czerwca 2020 r. oświadczenie, że przedłużeniu ulega okres wypowiedzenia umowy najmu lub wysokości czynszu, jeśli wypowiedzenia te zostały złożone przed dniem wejścia w życie ustawy i wpływają po tym dniu, lecz przed dniem 30 czerwca 2020 r.

→ BRANŻA HANDLOWA

W okresie obowiązywania zakazu prowadzenia działalności w obiektach handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2.000 m² wygasają wzajemne zobowiązania stron umowy najmu, dzierżawy lub innej podobnej umowy, przez którą dochodzi do oddania do użytkowania powierzchni handlowej, a więc w szczególności zobowiązanie do zapłaty czynszu.

Po zakończeniu okresu trwania zakazu uprawniony do użytkowania powierzchni handlowej (np. najemca) powinien złożyć udostępniającemu (np. właścicielowi lokalu) bezwarunkową i wiążącą ofertę woli przedłużenia obowiązywania umowy na dotychczasowych warunkach o okres obowiązywania zakazu, przedłużony o dalsze sześć miesięcy. Oferta powinna być złożona w okresie trzech miesięcy od dnia zniesienia zakazu. Postanowienia odnoszące się do wygaśnięcia wzajemnych zobowiązań przestają wiązać udostępniającego powierzchnię z chwilą bezskutecznego upływu terminu na złożenie oferty. Oznacza to, że w takim przypadku wynajmujący będzie mógł domagać się od drugiej strony umowy zapłaty w szczególności czynszu i innych opłat za wszystkie miesiące, w których zakaz obowiązywał. Ustawa nie wyłącza przy tym przepisów Kodeksu cywilnego, regulujących relacje umowne w razie wprowadzenia prawnych ograniczeń swobody działalności gospodarczej.

W niedziele nie obowiązuje zakaz w zakresie wykonywania czynności związanych z handlem, a polegających na rozładowywaniu, przyjmowaniu i ekspozycji towarów pierwszej potrzeby. Dokonywanie ww. czynności może być powierzone pracownikowi lub zatrudnionemu. Zwolnienie z zakazu nie obowiązuje w niedzielę, w którą przypada święto.

Odracza się początek stosowania ustawy o **podatku od sprzedaży detalicznej**. Ma dotyczyć dopiero przychodów ze sprzedaży detalicznej osiągniętych **od dnia 1 stycznia 2021 r.**

Wstrzymuje się do dnia 1 stycznia 2021 r. **stosowanie przepisów o umowach konsumenckich**, w tym odstępianiu od umów zawartych na odległość, w przypadku przedsiębiorców jednoosobowych.

W drodze rozporządzenia odpowiednich ministrów ma być dopuszczalne ustalenie maksymalnych cen lub maksymalnych marż hurtowych i detalicznych stosowanych w sprzedaży towarów lub usług mających istotne znaczenie dla ochrony zdrowia lub bezpieczeństwa ludzi lub kosztów utrzymania gospodarstw domowych. Zakazane ma być stosowane cen i marż wyższych niż maksymalne. Ich stosowanie zagrożone jest karą administracyjną.

Obniżono maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego.

➔ DZIAŁANIE SPÓŁEK

Zwalnia się członków zarządu spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółek akcyjnych z **odpowiedzialności za niedochodzenie roszczeń od wykonawców powstałych w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem umowy w sprawie zamówienia publicznego** na skutek okoliczności związanych z COVID-19. Tożsama ochrona została przyznana w razie dokonania zmiany umowy o zamówienie publiczne. Zwolnienie dotyczy odpowiedzialności karnej (art. 296 § 1 k.k. - przestępstwo karalnej niegospodarności) i cywilnej (art. 293 § 1 k.s.h. albo art. 483 § 1 k.s.h.).

Przesuwa się termin wykonania obowiązku zgłoszenia informacji do Centralnego Rejestru Beneficjenta Rzeczywistego z dnia 13 kwietnia 2020 r. do dnia 13 lipca 2020 r.

Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. przesunięto terminy związane z **obowiązkową dematerializacją akcji**. Zmianie uległ termin na **dokonanie pierwszego wezwania akcjonariuszy do złożenia dokumentów akcji w spółce – z 30 czerwca 2020 r. na 30 września 2020 r.** Przesunięto także termin utraty ważności dokumentów akcji i uzyskania mocy obowiązującej przez wpisy w rejestrze akcjonariuszy – z 1 stycznia 2021 r. do 1 marca 2021 r.

Minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze rozporządzenia, może określić inny termin podjęcia przez walne zgromadzenie spółki publicznej uchwały w sprawie polityki wynagrodzeń członków zarządu i rady nadzorczej. Obecnie nie ma informacji, aby minister planował skorzystać z ww. uprawnienia, tak więc w obecnej sytuacji termin 30 czerwca 2020 r. na podjęcie takiej uchwały pozostaje wiążący.

Wprowadza się **możliwość odbywania posiedzeń przez zarządy i rady nadzorcze spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i akcyjnych z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość** (w trybie tele- albo wideokonferencji). Zarząd może podejmować uchwały również w trybie obiegowym, także jego członkowie będą uprawnieni do oddawania głosów za uchwałami za pośrednictwem innego członka zarządu. Tożsame możliwości są zapewnione radom nadzorczym. Usuwa się dotychczas istniejące ograniczenia dotyczące zakazu podejmowania uchwał w trybie pisemnym lub za pomocą środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość, w przypadku gdy dotyczyły one wyborów przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady nadzorczej, powołania zarządu oraz odwołania i zawieszania w czynnościach tych osób.

Dopuszcza się wzięcie udziału w zgromadzeniu wspólników albo walnym zgromadzeniu akcjonariuszy także przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, chyba że umowa spółki albo jej statut stanowi inaczej. W odniesieniu do zgromadzeń wspólników i walnych zgromadzeń, zwołanych przed dniem wejścia w życie ustawy, zwołujący je może postanowić o umożliwieniu uczestnictwa w nich przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, z zastrzeżeniem obowiązku poinformowania o tym wspólników w trybie przewidzianym dla zwołania zgromadzenia i nie później niż na 4 dni przed dniem odbycia zgromadzenia.

Dodatkowo wskazujemy, że w międzyczasie minister właściwy do spraw finansów publicznych przesunął terminy realizacji obowiązków w zakresie sprawozdawczości finansowej spółek prawa handlowego oraz innych podmiotów o 3 miesiące.

Na mocy tarczy antykryzysowej 2.0. doprecyzowano, że w ramach zdalnych posiedzeń rady nadzorczej, rada może podejmować również decyzje, dla których umowa (statut) spółki przewiduje głosowanie tajne, o ile żaden z członków rady nadzorczej nie zgłosi sprzeciwu. Nadto wprowadzono możliwość głosowania w sposób zdalny także w innych niż spółki podmiotach, tj. spółdzielniach, fundacjach i stowarzyszeniach.

Uchwalono także, że zapis na akcje w ramach podwyższenia kapitału zakładowego spółki akcyjnej w trybie subskrypcji prywatnej, może zostać złożony przez subskrybenta poprzez wypełnienie formularza udostępnionego w systemie teleinformatycznym i opatrzenie kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym.

➔ FUNDUSZE INWESTYCYJNE I NADZÓR NAD RYNKIEM FINANSOWYM

Zgodnie z regulacją tarczy antykryzysowej 2.0. uczestnicy funduszu inwestycyjnego mogą uczestniczyć w zgromadzeniu funduszu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Statut funduszu może wyłączać taką możliwość. Uczestnictwo za pomocą środków komunikacji elektronicznej jest możliwe, jeżeli zostało dopuszczone przez zwołującego zgromadzenie. Elektroniczny udział w zgromadzeniu uczestników musi obejmować w szczególności: (i) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, umożliwiającą wypowiedzanie się w toku obrad oraz (ii) możliwość oddawania prawa głosu przed lub w trakcie zgromadzenia.

Zawiadomienie o zwołaniu zgromadzenia uczestników funduszu, jeżeli zwołujący dopuszcza uczestnictwo przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, musi w swojej treści zawierać szczegółowe informacje w tym zakresie.

Analogiczne zasady, umożliwiające uczestnictwo w zgromadzeniu funduszu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, przewidziano dla rady inwestorów oraz dla zgromadzenia inwestorów. O możliwości udziału w radzie inwestorów w ten sposób postanawia zwołujący posiedzenie.

Decyzje administracyjne i postanowienia Komisji Nadzoru Finansowego, wydawane w drodze uchwał, mogą przyjmować formę dokumentu elektronicznego. Taki dokument dla swojej skuteczności musi być podpisany przez Przewodniczącego lub Zastępcę Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. W takiej sytuacji urząd KNF doręczy stronie odpis decyzji lub postanowienia, bez podpisu, z adnotacją o opatrzeniu decyzji lub postanowienia kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym lub podpisem osobistym.

➔ PRAWO BUDOWLANE

W tarczy antykryzysowej 1.0. wskazano, że na wypadek projektowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i rozbiórki **obiektów budowlanych**, w tym zmiany sposobu użytkowania, **w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 nie stosuje się przepisów:**

- ustawy Prawo budowlane,
- ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz aktów planistycznych, o których mowa w tej ustawie,
- ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Prowadzenie robót budowlanych oraz zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części w związku z przeciwdziałaniem COVID-19 **wymaga niezwłocznego poinformowania przez inwestora organu administracji architektoniczno-budowlanej**. Jeżeli prowadzenie ww. robót budowlanych **powoduje zagrożenie życia lub zdrowia ludzi**, organ administracji architektoniczno-budowlanej, w drodze decyzji podlegającej natychmiastowemu wykonaniu, niezwłocznie ustala wymagania dotyczące niezbędnych zabezpieczeń ich prowadzenia. W przypadku prowadzenia robót budowlanych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, których rozpoczęcie wymaga uzyskania **decyzji o pozwoleniu na budowę**, inwestor jest jedynie obowiązany zapewnić **objęcie kierownictwa oraz nadzoru** nad tymi robotami przez osobę posiadającą **uprawnienia budowlane** w odpowiednich specjalnościach.

Zgodnie z tarczą antykryzysową 2.0. takie same zasady znajdują zastosowanie także do projektowania, budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych, **dotyczących utrzymania ciągłości działania istotnych usług**, w szczególności w zakresie telekomunikacji, łączności publicznej, transportu, świadczeń zdrowotnych, energii, handlu, gospodarki wodnej lub kanalizacyjnej, oczyszczania ścieków, porządku publicznego, obronności.

W tarczy antykryzysowej 2.0. uchwalono, że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, nie obowiązuje obowiązek uzyskania **pozwolenia na użytkowanie** w odniesieniu do niektórych obiektów budowlanych, wobec których konieczne było uzyskanie pozwolenia na budowę, oraz obiektów budowlanych, wobec których przystąpienie do ich użytkowania miało nastąpić przed wykonaniem wszystkich robót budowlanych.

Wnioski o udzielenie pozwolenia na użytkowanie, które zostały złożone przed dniem wejścia w życie ustawy o tarczy antykryzysowej 2.0., jeżeli nie wydano decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, **będą traktowane jak zawiadomienie o zakończeniu budowy**. Termin do zgłoszenia sprzeciwu w takim przypadku liczy się od dnia wejścia w życie tarczy antykryzysowej 2.0.

[odnośnie do terminów zob. SPRAWY ADMINISTRACYJNE I SĄDOWOADMINISTRACYJNE]

➔ PRAWO WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

W okresie od dnia 8 marca 2020 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. nie biegnie termin na wniesienie sprzeciwu wobec zgłoszenia znaku towarowego oraz złożenie w Urzędzie Patentowym RP tłumaczenia patentu europejskiego na język polski, jak również termin na złożenie tłumaczenia na język polski ograniczonego lub zmienionego patentu europejskiego. Terminy zaczną biec na nowo od dnia 1 lipca 2020 r.

➔ WSPARCIE TWÓRCÓW I ARTYSTÓW

Twórcy oraz artyści prowadzący własną działalność gospodarczą oraz pracujący na umowę zlecenia lub umowę o dzieło **mogą otrzymać wsparcie pieniężne do wysokości 80% minimalnego wynagrodzenia**.

Wstrzymuje się pobieranie wynagrodzeń dla organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub prawami pokrewnymi (m.in. Stowarzyszenie Autorów ZAiKS, Stowarzyszenie Filmowców Polskich). Znosi się także obowiązek przekazywania wpłaty od przychodu uzyskanego z tytułu wyświetlania filmów i reklam w kinie na rzecz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz danych z tym związanych przez podmiot prowadzący kino.

Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. wprowadzono obowiązek wpłaty przez wiodące podmioty dostarczające audiowizualną usługę medialną na żądanie (np. Netflix, HBO etc.) na rzecz Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej opłaty w wysokości 1,5% przychodu uzyskanego z tytułu opłat za dostęp do udostępnianych publicznie usług medialnych, ew. przychodu z przekazów handlowych. Wpłaty te stanowią koszty uzyskania przychodu w rozumieniu ustaw o podatku dochodowym w dacie ich poniesienia.

➔ SPRAWY ADMINISTRACYJNE I SĄDOWOADMINISTRACYJNE

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 przewidywano **wstrzymanie przewidzianego przepisami prawa administracyjnego nierozpoczętego i zawieszenie rozpoczętego biegu:**

- terminów, od zachowania których jest uzależnione udzielenie ochrony prawnej przed sądem lub organem oraz terminów do dokonania przez stronę czynności kształtujących jej prawa i obowiązki;

- **terminów przedawnienia roszczeń** i innych terminów, których niezachowanie powoduje wygaśnięcie lub zmianę praw rzeczowych oraz roszczeń i wierzytelności, a także popadnięcie w opóźnienie;
- **terminów zawitych**, z niezachowaniem których ustawa wiąże ujemne skutki dla strony;
- **terminów do dokonania wpisów** przez podmioty lub jednostki organizacyjne podlegające wpisowi do właściwego rejestru czynności, które powodują obowiązek zgłoszenia do tego rejestru, a także terminów na wykonanie przez te podmioty obowiązków wynikających z przepisów o ich ustroju – chodzi tu, w szczególności, o wpisy do CEIDG i KRS;
- **terminów procesowych i sądowych w postępowaniach sądowych, w szczególności sądownoadministracyjnych, administracyjnych i egzekucyjnych w administracji.**

Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. uchylono przepis, który regulował wstrzymanie i zawieszenie terminów procesowych i sądowych. Powoduje to, że terminy ponownie rozpoczynają swój bieg. Nastąpi to w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, czyli już od dnia 24 maja 2020 r.

Zgodnie z regulacją tarczy antykryzysowej 2.0. **wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenie biegu terminów nie dotyczy m. in. terminów:**

- opiniowania i uzgadniania projektu studium, projektu planu miejscowego oraz projektu uchwały ustalającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabaryty, standardy jakościowe oraz rodzaje materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, przez właściwe organy;
- opiniowania projektu gminnego programu rewitalizacji przez właściwe organy;
- wydania decyzji o warunkach zabudowy;
- składania wniosków dotyczących studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Jednocześnie rozszerzeniu uległ dotychczasowy katalog przypadków, w których możliwe jest odstąpienie od zachowania zasady czynnego udziału stron w postępowaniu administracyjnym, o przypadek, gdy wszystkie strony zrzekły się swojego prawa do czynnego udziału w postępowaniu.

Uzyskanie dostępu do akt sprawy lub poszczególnych dokumentów może nastąpić za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Osobiste stawiennictwo strony lub innego uczestnika postępowania może zostać zastąpione poprzez udostępnienie wizerunku w czasie rzeczywistym za pośrednictwem transmisji audiowizualnej. Takie rozwiązanie ma być możliwe tylko wtedy, gdy przemawia za tym interes strony i wyraził na nie zgodę organ.

Wprowadzono również zmiany w postępowaniach administracyjnych w zakresie zasad doręczania pism drogą elektroniczną. W przypadku pism wydawanych przez organy administracji publicznej w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli strona lub inny uczestnik postępowania nie złożyła podania w formie dokumentu elektronicznego przez elektroniczną skrynkę podawczą organu administracji publicznej, nie wystąpiła do organu administracji publicznej o takie doręczenie lub nie wyraziła zgody na doręczanie pism w taki sposób, to doręczenie może polegać na doręczeniu wydruku pisma uzyskanego z tego systemu odzwierciedlającego treść tego pisma.

Przewiduje się, że w przypadku nieodebranych pism, podlegających doręczeniu za potwierdzeniem odbioru, jeżeli termin odbioru określony w awizo przypada w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, pisma nie można uznać za doręczone w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz przed upływem 14 dni od dnia zniesienia tych stanów.

Przywołana wyżej zasada nie znajduje zastosowania do niektórych postępowań w sprawach dotyczących gier hazardowych, niektórych postępowań podatkowych oraz kontroli podatkowej, kontroli celno-skarbowej oraz postępowań podatkowych, jeżeli kontrole lub postępowania te wiążą się z podejrzeniem popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego. Nie dotyczy także spraw sądowych.

➔ **SPRAWY CYWILNE, KARNE I DOT. ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH**

W okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 przewiduje się **wstrzymanie nierozpoczętego i zawieszenie rozpoczętego biegu:**

- terminów przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia;
- **terminów procesowych i sądowych w postępowaniach sądowych**, w szczególności sądowno-administracyjnych, postępowaniach egzekucyjnych, karnych, karno-skarbowych, w sprawach o wykroczenia, administracyjnych, egzekucyjnych w administracji, a także terminów w innych postępowaniach (odnośnie do postępowań i kontroli podatkowych zob. INNE KWESTIE PODATKOWE).

Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. uchylono przepis, który regulował wstrzymanie i zawieszenie terminów procesowych i sądowych oraz bieg terminu postępowań prowadzonych przed Krajową Izbę Odwoławczą. Powoduje to, że terminy ponownie rozpoczynają swój bieg. Nastąpi to w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie ustawy, czyli już od dnia 24 maja 2020 r.

Ponownie swój bieg rozpoczynają także terminy przedawnienia karalności czynu oraz przedawnienia wykonania kary w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia, i to już od dnia wejścia ustawy w życie, a więc 16 maja 2020 r.

Wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów nie dotyczy części kontroli i postępowań wynikających z ustawy Prawo zamówień publicznych, w szczególności terminów na wnoszenie odwołań od wyników postępowań.

Wstrzymanie i zawieszenie biegu terminów nie dotyczy także terminów przewidzianych w prawie cywilnym, a więc w szczególności terminu przedawnienia roszczeń z umów, czynów niedozwolonych i bezpodstawnego wzbogacenia oraz terminu zasiedzenia. Niezbędne do zachowania tych terminów pozwy czy wnioski do sądu należy zatem składać tak, jak gdyby stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii nie miał miejsca.

Nie przeprowadza się rozpraw ani posiedzeń jawnych, z wyjątkiem rozpraw i posiedzeń jawnych w sprawach pilnych. Mocą tarczy antykryzysowej 2.0. wprowadzono dodatkowo zwolnienie z obowiązku przedstawiania zaświadczeń o chorobie od lekarza sądowego w przypadku niemożności stawienia na posiedzeniu sądu. **Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. poszerzono katalog spraw, w których sądy mogą procedować na posiedzeniach niejawnych oraz przy użyciu urządzeń technicznych, umożliwiających przeprowadzenie posiedzenia na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku, nawet na okres roku po zakończeniu stanu epidemii. Na posiedzeniach niejawnych w szerszym zakresie, niż ma to miejsce obecnie, będzie możliwe w szczególności wydanie wyroku i rozpoznanie apelacji w sprawach cywilnych.**

➔ SPRAWY UPADŁOŚCIOWE I RESTRUKTURYZACYJNE

Zgodnie z regulacją tarczy antykryzysowej 2.0. w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 termin do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości nie rozpoczyna swojego biegu. Termin rozpoczęty przed wejściem w życie tych stanów ulega przerwaniu, a po ich zakończeniu biegnie na nowo. Warunkiem jest, żeby niewypłacalność powstała z powodu COVID-19. Jeżeli stan niewypłacalności powstanie w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, to należy domniemywać, że zaistniał z powodu COVID-19. Oznacza to, że należy zakładać, że stan niewypłacalności nie powstał z winy dłużnika i dłużnik (a w przypadku dłużnika będącego spółką osoby uprawnione do jego reprezentacji) nie będzie ponosić związanych z tym negatywnych konsekwencji prawnych.

Do kategorii spraw pilnych, rozpoznawanych z pierwszeństwem w czasie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19, w których m.in. można przeprowadzać rozprawy i posiedzenia sądowe, zaliczono sprawy o rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego. **Mocą tarczy antykryzysowej 3.0. zaliczono do spraw pilnych także postępowania restrukturyzacyjne prowadzone już po ich otwarciu, a więc restrukturyzacje w toku, a także sprawy upadłościowych w każdym ich stadium.**

➔ PRZESYŁKA HYBRYDOWA

Do 30 września 2020 r. wprowadzono nową, rozszerzoną formę tzw. przesyłki hybrydowej. Ma być realizowana przez Poczte Polską. Przesyłka hybrydowa rozumiana jest jako przyjęcie przesyłki poleconej, a następnie jej przemieszczenie i doręczenie w postaci dokumentu elektronicznego do adresata bez konieczności składania własnoręcznego podpisu. Przesyłki mają być doręczane w formie odwzorowania cyfrowego. **Odwzorowaniu mają podlegać zarówno druk lub korespondencja zawarte w przesyłce listowej, jak i koperta. Dokument elektroniczny powstały w wyniku realizacji przesyłki hybrydowej będzie miał moc równą mocy dokumentów w postaci papierowej, z których zostały wykonane. Skorzystanie z opcji przesyłki hybrydowej ma zostać zwolnione z opłat.**

Warunkiem skorzystania z przesyłki hybrydowej jest posiadanie **profilu zaufanego**. Przesyłka hybrydowa może znaleźć zastosowanie do „zwykłych” przesyłek poleconych, ale także przesyłek poleconych z potwierdzeniem odbioru, pokwitowaniem odbioru albo elektronicznym potwierdzeniem odbioru. Przesyłki hybrydowe nie będą stosowane w przypadkach przesyłek wysyłanych do ani wysyłanych przez sądy, trybunały, prokuraturę i inne organy ścigania oraz komornika sądowego. Z zakresu zastosowania tego rodzaju przesyłek nie zostały natomiast wyłączone inne organy, np. urzędy skarbowe czy ZUS.

Przesyłka hybrydowa może zostać wykorzystana, jeśli zostaną spełnione łącznie następujące warunki:

- a) w przepisach prawa jest mowa o przesyłce poleconej albo o doręczaniu pisma za pokwitowaniem przez Poczta Polską; oraz
- b) adresat wyrazi na to zgodę i upoważni Poczta Polską do obioru przesyłek poleconych celem ich przetworzenia i doręczenia w postaci dokumentów elektronicznych na skrzynkę elektroniczną adresata.

Poczta Polska musi obowiązkowo zapewnić jednoznaczną identyfikację adresata – osoby fizycznej. W przypadku osób prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej jednoznaczna identyfikacja adresata lub osób uprawnionych do jego reprezentowania ma zostać zapewniona, o ile Poczta Polska ma takie możliwości techniczne. Doręczenia w trybie przesyłki hybrydowej zrealizowane w okresie do 30 września 2020 r. będą skuteczne z datą zapoznania się przez odbiorcę z dokumentem zamieszczonym na skrzynce elektronicznej adresata. Poczta Polska poinformuje adresata na adres elektroniczny wskazany przez niego, że na skrzynkę elektroniczną adresata doręczono dokument elektroniczny. W razie niezapoznania się dokument uznaje się za doręczony po upływie 14 dni od zamieszczenia dokumentu. Oznacza to, że **przesyłka hybrydowa została objęta tzw. fikcją doręczenia**, a więc nawet jeżeli przesyłka faktycznie nie zostanie odebrana, to np. na potrzeby dotrzymania danego terminu, będzie się ją uważało za doręczoną właściwie. Z przesyłki hybrydowej nie można skorzystać w przypadkach, gdy korespondencja nie może zostać doręczona tym sposobem, przykładowo, gdy istnieje obowiązek doręczenia dokumentu nieprzekształconego. Szczegóły świadczenia usług przesyłki hybrydowej, w tym m.in. zasady identyfikacji adresatów i odbioru, zostaną określone w **regulaminie, który przyjmie Poczta Polska**.

W razie jakichkolwiek pytań lub wątpliwości dotyczących tarczy antykryzysowej 3.0., kolejnych projektów ustaw oraz innych kwestii prawnych związanych z COVID-19 pozostajemy do Państwa dyspozycji.

SDZLEGAL Schindhelm

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zając i Wspólnicy sp. k.

ul. Kazimierza Wielkiego 3, 50-077 Wrocław

Tel.: +48 71 326 51 40

E-mail: wroclaw@sdzlegal.pl

www.schindhelm.com